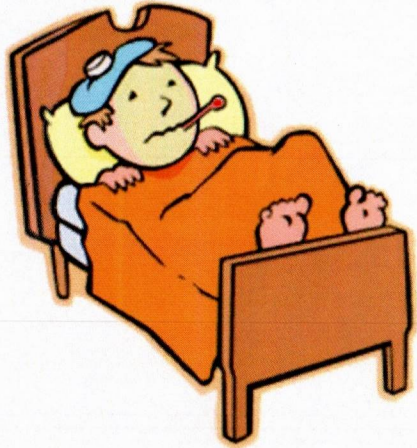

ข้อควรปฏิบัติเมื่อเด็กโรคปอดบวมมีไข้สูง

1. ให้อดนมชั่วคราว หรืออาหารเหลว เพื่อช่วยลดอุณหภูมิของร่างกายลง และช่วยไม่ให้เด็กเกิดอาการขาดน้ำ
2. อย่าห่อหุ้มเด็กด้วยผ้า หรือเครื่องนุ่งห่มหนาๆ เพราะจะทำให้ไข้สูงมากยิ่งขึ้นไปอีก
3. เช็ดตัวเด็กด้วยน้ำธรรมดา หรือน้ำเย็น เช็ดทั้งตัวเด็ก โดยเฉพาะบริเวณหน้าผาก ซอกคอ ซอกรักแร้ ขาหนีบ อาจใช้ผ้าชุบน้ำบิดหมาดๆ วางไว้ตามบริเวณดังกล่าว และคอยสลับเปลี่ยนเมื่อผ้าร้อนๆ จะช่วยระบายความร้อนจากร่างกาย ทำให้ไข้ลดลงได้
4. ให้อาบน้ำอุ่นแก่เด็ก ตามขนาดของเด็กโดยแพทย์เป็นผู้แนะนำ

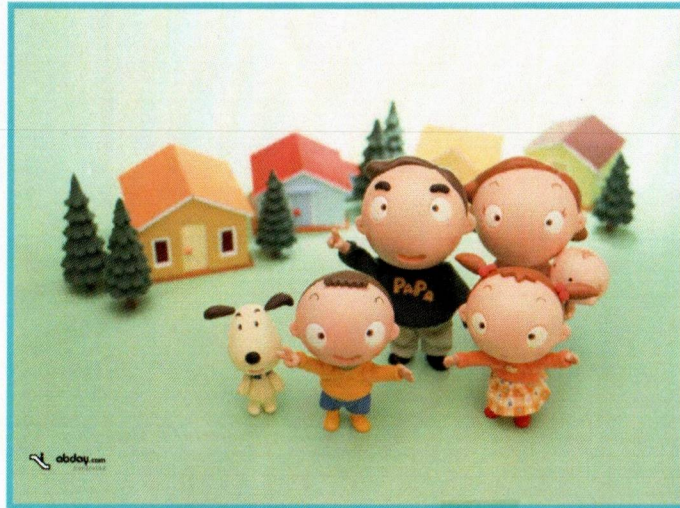

การแก้ไขภาวะเสสมหะคั่งค้างในปอด

เสสมหะที่คั่งค้างในปอดและหลอดลมของผู้ป่วยปอดบวม จะทำให้ผู้ป่วยขาดออกซิเจน หายใจไม่ออกและโรคปอดบวม อาจลุกลามมากยิ่งขึ้นได้ เรามีวิธีแก้ไขภาวะเสสมหะคั่งค้างในปอด ได้หลายวิธี ได้แก่ การจัดทำและเคาะปอดระบายเสสมหะทางจมูกในเด็กทารก

การจัดทำและเคาะปอดระบายเสสมหะ

ควรปรึกษาแพทย์ หรือ พยาบาลก่อน เพื่อวิธีจ้จลยให้ ได้ก่อนว่ามีเสสมหะคั่งค้างที่บริเวณใดของปอด และเลือกการจัดทำ ให้เหมาะสม เมื่อจัดทำได้เหมาะสมแล้วจึงทำการเคาะปอดโดยใช้อุ้งมือเคาะบริเวณทรวงอกที่มีสำรองไว้ อาศัยการขยับข้อมือ การเคาะแต่ละท่าควรใช้เวลาไม่เกิน 5 นาที ต้องเคาะในบริเวณ ช่องท้อง เช่น ก่อนรับประทานอาหาร หรือหลังรับประทานอาหารแล้ว 2 ชั่วโมง เพื่อป้องกันการอาเจียร ระยะเวลาจัดทำ เคาะปอดทั้งหมดไม่ควรเกิน 15 - 30 นาที ภายหลังจากการเคาะ ปอด ถ้าเป็ยได้ เด็กโตที่ทำตามคำสั่งได้ ควรกระตุ้นให้มีการไอ เพื่อบรรเทาเสสมหะออกมาโดยสะดวกเข้าลึกที่สุด กลั้หายใจชั่วครู่ แล้วไอออกมาโดยเร็วและแรง ถ้าเป็ยเด็กทารกอาจต้องช่วยคลูด เสสมหะด้วยสายยาง หรือลูกยางแดง

โรคปอดบวมในเด็ก

งานสาธารณสุข สำนักปลัด
เทศบาลตำบลบ้านยาง
อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

โรคปอดบวมหรือปอดอักเสบชนิดเชื้อ

เป็นโรคที่สำคัญของระบบทางเดินหายใจ ซึ่งเป็นสาเหตุของการตายที่พบบ่อยที่สุดในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เชื้อโรคซึ่งเป็นสาเหตุที่สำคัญ ได้แก่

- ๙ เชื้อแบคทีเรีย
- ๙ เชื้อไวรัส

อาการ

ไข้สูง มีเสมหะ หายใจเร็ว หายใจลำบาก หอบชายโครงบวม และจุกบวม ถ้าเป็นมากจะมีอาการกระสับกระส่าย ซึม ไม่ดื่มข้าว พบมีเล็บหรือริมฝีปากเขียวคล้ำ

การติดต่อ

เชื้อโรคเข้าสู่ปอดได้หลายวิธี เช่น

1. จากการสูดดม หรือหายใจเอาเชื้อโรคที่อยู่ในละอองเสมหะ ที่ฟุ้งกระจายอยู่ในอากาศเข้าสู่ปอด
2. จากการสัมผัสเชื้อโรคที่อยู่ในเสมหะในปากของตัวเองลงปอด
3. จากโรคติดต่อทางเดินหายใจส่วนต้น ค่อยๆลุกลามลงสู่ปอด

ภาวะแทรกซ้อนของโรคปอดบวม

ที่สำคัญได้แก่ ระบบทางเดินหายใจล้มเหลว ผู้ป่วยจะมีอาการเหนื่อยมาก เบื่ออาหาร หดหายใจ และเสียชีวิตถ้าไม่ได้รับการรักษา นอกจากนี้อาจมีภาวะมีไข้ปอด น้ำ หรือหนองในช่องเยื่อหุ้มปอด ภาวะปอดแฟบ หลอดเลือดตีบเกร็ง เป็นต้น

การป้องกันโรคปอดบวม

- ๙ รักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ในปริมาณพอเหมาะ ออกกำลังกายอยู่เสมอ พักผ่อนให้เพียงพอ อยู่ในที่อากาศบริสุทธิ์ถ่ายเทได้สะดวก ไม่แออัด
- ๙ หลีกเลี่ยงการสัมผัสเชื้อหวัด หรือปอดบวม โดยไม่คลุกคลีกับผู้ป่วยเหล่านี้
- ๙ฉีดวัคซีนให้ครบตามกำหนดอายุ
- ๙ ดูแลรักษาโรคประจำตัวไม่ให้กำเริบ เช่น โรคภูมิแพ้ โรคหัวใจ โรคทางสมอง เป็นต้น

อาการบ่งชี้ว่าเด็กมีอาการปอดบวม

นอกจากอาการไข้ ไอ หายใจหอบเหนื่อยแล้ว การหับอัตรการหายใจจะช่วยให้วินิจฉัยโรคปอดบวมได้ โดยเด็กโตให้สังเกตอัตรการเคลื่อนไหวนอกของทรวงอก และให้เด็กทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี ให้สังเกต จากอัตรการเคลื่อนไหวนอกของท้อง ตามอัตราดังนี้

- ! เด็กอายุน้อยกว่า 2 เดือน
ที่หายใจเร็วมากกว่า 60 ครั้งต่อนาที
- ! เด็กอายุ 2 เดือน ถึง 2 ปี
ที่หายใจเร็วมากกว่า 50 ครั้งต่อนาที
- ! เด็กอายุ 2 ปี ถึง 5 ปี
ที่หายใจเร็วกว่า 40 ครั้งต่อนาที

**วามารบวงโรดปอดบวมรุนแรง
ที่ต้องรีบไว้รักษาในโรงพยาบาลทันที
ได้แก่ ซึมมากหรือกระสับกระส่าย**